

Technická informace SV SOMS /11/ 2025

SÁDROVÉ HLAZENÉ OMÍTKY ÚROVNĚ KVALITY Q1, Q2, Q3 Q4

Jakým způsobem vybrat tu správnou a také proveditelnou úroveň konečné úpravy sádrové hlazené omítky? Co od nich očekávat a jakým způsobem je zhotovit? Co všechno může ovlivnit povrchový vzhled provedené omítky ve vztahu k výmalbě a konečnému předání?

Navrhování, přípravu a provádění vnitřních omítek stanovuje ČSN EN 13914-2 a týká se přípravy návrhu a základních postupů pro vnitřní omítkové systémy a jejich používání. Z předmětu normy vyplývá, že určuje požadavky a doporučení pro stavební detaily, přípravu návrhu a materiály, pro výběr maltových směsí a pro používání sádrových omítek, sádrovápenných, lehkých, vápenosádrových, cementových, vápenocementových, vápenných, hliněných omítek atd.

Aby bylo možno zodpovědět položené otázky je nutné zohlednit následující body a jejich části uvedené touto normou:

1. Omítkový systém pro konečnou dekorativní úpravu

I když omítkový systém a jeho konečná úprava jsou prováděny vyučenými a svědomitými pracovníky, je omítání řemeslná činnost a mělo by se uznat, že není možno dosáhnout zcela hladké a bezvadné úpravy povrchu. Nátěrem se zvýrazní jakákoliv vlastní nepravidelnost povrchu. Takové malé vady se zvýrazní tím více, použijí-li se lesklé nebo pololesklé malby a zejména, pokud je omítka vystavena silnému světlu nebo osvětlení pod malým úhlem. Proto takové způsoby konečné úpravy a osvětlení vyžadují dodatková speciální opatření. Jinak ale menší vzniklé nepřesnosti mohou být přijatelné. Tento bod dále odkazuje na informativní přílohu A.

2. Rovinnost konečné úpravy omítky*

- Třídy rovinnosti konečné úpravy omítky

Třída	Požadovaná obvyklá rovinnost - mezera mezi měřicím pravítkem	Nejmenší rovinnost podkladu k dosažení požadované obvyklé rovinnosti
0	Bez požadavku	Bez požadavku
1	10 mm na 2 m	15 mm na 2 m
2	7 mm na 2 m	12 mm na 2 m
3	5 mm na 2 m	10 mm na 2 m
4 ^a	3 mm na 2 m	5 mm na 2 m
5 ^a	2 mm na 2 m	2 mm na 2 m

POZNÁMKA Národní přílohy mohou stanovit tloušťku omítky požadovanou k dosažení uvedených hodnot rovinnosti a rovněž třídu rovinnosti obvykle používanou.

^a Je vhodné pouze pro omítkový systém s tloušťkou omítky 6 mm a menší

*Pro vytvoření odpovídající rovinnosti konečné úpravy omítky je nutno prověřit a zohlednit i rovinnost podkladů pod omítkové a stěrkové vrstvy v závislosti na typu konstrukce. (ČSN 73 0205 Geometrická přesnost ve výstavbě. Navrhování geometrické přesnosti / ČSN 73 0212 Geometrická přesnost ve výstavbě. Kontrola přesnosti – Část 3: Pozemní stavební objekty / a dále pro jednotlivé typy konstrukcí: Prefabrikovaný a monolitický beton: ČSN 73 0210-1 Geometrická přesnost ve výstavbě. Podmínky provádění. Část 1: Přesnost osazení / ČSN EN 13670 Provádění betonových konstrukcí / a pro cihelné zdivo: ČSN EN 1996-2 Eurokód 6: Navrhování zděných konstrukcí – Část 2: Volba materiálů, konstruování a provádění zdiva, kde jsou např. uvedeny největší povolené geometrické odchylky pro

zděné prvky pro svislost v rámci jednoho podlaží ± 20 mm a rovinnost v délce kteréhokoliv 1 metru ± 10 mm a v délce 10 metrů ± 50 mm)

Rovinnost konečné úpravy hlazené sádrové omítky by měla odpovídat maximálně Třídě 3, tzn. 5 mm na 2 m lati (při splnění příslušné rovinnosti podkladu).

Doporučení Svazu výrobců Suchých omítkových a maltových směsí ČR - Technická informace SV SOMS / 2/ 2023:

Pro nadstandardní kvalitu rovinnosti 2 mm na 2 m je nutné sjednat odpovídající navýšení ceny a/nebo vícepráce a/nebo přiměřeně delší časovou lhůtu pro provedení.

3. Úhly

- Doporučené meze pro úhly

Délka přilehlého povrchu λ (m)	Odchyłka od pravého úhlu (mm)
$\lambda < 0,25$	3
$0,25 \leq \lambda < 0,5$	5
$0,5 \leq \lambda < 1$	6
$1 \leq \lambda \leq 3$	8

POZNÁMKA Národní přílohy mohou doporučit různé meze pro úhly.

4. Úrovně kvality hladké konečné úpravy

- Úrovně kvality a použití povrchových úprav

Úrovně kvality	Použití
Q1	Bez požadavků
Q2	k položení strukturovaných tapet nebo strukturovaných úprav nebo strukturovaného nátěru
Q3	k položení matných maleb nebo hladkých tapet nebo hladkých krycích vrstev
Q4	^a k použití pololesklých maleb a/nebo maleb pro lesklé efekty osvětlení

POZNÁMKA **Q1** se uvažuje, pokud není předepsáno jinak. Pro některé konečné úpravy může dokončená omítka vyžadovat zvláštní opatření.

^a Pro lesklou malbu mohou být předepsány dodatečné požadavky.

V bodech norem a předpisů výše však není stanoveno, jakým způsobem se k jednotlivým úrovním kvality dostat.

Výběr úrovně kvality by měl být vždy specifikován projektem, protože jsou stanoveny rozdílné nároky na využití místností a nároky na osvětlení. Úroveň kvality je nutno zvolit i s ohledem na orientaci domu ke světovým stranám, velikosti a umístění oken a jiných světelných vlivů.

Pro provedení sádrových omítek, by tak optimálně mělo být zvoleno i několik variant (např. pro koupelny a místa s následným obkladem musí být zvolena třída Q1, a to i s ohledem na úroveň povrchové tvrdosti a pevnosti, pro chodby může být zvolena varianta Q2 – Q3, ale pro jižně orientované a sluncem nasvícené místnosti nebo prostory s nástěnným osvětlením, by měla být vybrána varianta Q4).

Nízká úroveň kvalitativní třídy nevypadá při zpětném pohledu dobře a následné zlepšení je někdy nutné.

Běžné je, že úroveň kvalitativní třídy je řešena a hodnocena až v situaci při první výmalbě omítaných prostorů, protože teprve v tuto chvíli se vlivy světla projeví naplno. A dochází k situaci, při které omítkář již dílo bez výhrad předal a malíř

zcela logicky nedokáže výmalbou z povrchu Q2 udělat nejlepší kvalitativní třídu Q4. Naopak výmalba zvýrazní jakékoli drobné nedostatky v omítce.

Proto by měla být úroveň kvality řešena a zasmulována vždy předem, a následně podle toho i naceněna zhotovitelem.

Třída kvality	Požadavky		Provedení sádrové omítky	Vzhled a struktura sádrové omítky	Příklady povrchových úprav
	optické	rovinatost			
Q1	bez požadavků	bez požadavků	nanesená a stažená omítka, bez povrchových úprav hlazení a filcování	jasně patrné stopy po nářadí, opracování a stažení latí nebo hladítkem	obklady v koupelnách, následně lepené desky a obklady – negletovaný povrch pod obkladem
Q2	standardní požadavky	standardní požadavky	jednovrstvá nanesená omítka stažená a srovnaná latí, rozfilcovaný a vyhlazený povrchový šlem – sádrová omítka s vyhlazeným povrchem	standardní vyhlazená kvalita povrchu omítky, stále se mohou vyskytovat viditelné pruhy nebo stíny a drobné povrchové tahy hladítky, vrypy a póry omítky UPOZORNĚNÍ: po nátěru se mohou zvýraznit vápencové výluhy a reliéf, je to způsobeno nevhodným průběhem vysychání omítky	povrchové omítky a struktury se zrnitostí $\leq 1,0$ mm, povrchy jako jsou tapety s jemnou strukturou povrchu, technické nebo dekorativní (strukturovaný povrch/povrchově reliéfní) matné a strukturální nátěry
Q3	zvýšený požadavek na provedení	doporučení zvýšeného požadavku	shodné s kvalitou povrchu Q2, povrch s dodatečnou úpravou následného opětovného vyhlazení šlemu sádrové omítky nebo nanesení tenkovrstvé stěrky	jsou téměř eliminované všechny stopy pracovního procesu a povrchového vyhlazení, osvětlení pod úhlem však stále může zvýrazňovat pruhy a stíny na povrchu omítky UPOZORNĚNÍ: pokud nebyl povrch celoplošně přestěrkovaný, mohou být stále viditelné vápencové výluhy a reliéf po výmalbě	povrchy jako jsou tapety s jemnou strukturou povrchu, technické nebo dekorativní (strukturovaný povrch/povrchově reliéfní) matné a strukturální nátěry, matné, polomatné, středně lesklé a lesklé nátěry
Q4	zvýšený požadavek na provedení	doporučení zvýšeného požadavku	shodné s kvalitou povrchu Q3, s celoplošným přestěrkováním finálním pastózním nebo sádrovým tmelem nebo stěrkou	povrch s nejvyšší kvalitou, jsou eliminované všechny stopy pracovního procesu, nejsou znatelné žádné pruhy, stíny, stopy a výluhy na povrchu UPOZORNĚNÍ: strukturu povrchu vytváří vyhlazená případně přebroušená stěrka, povrch je přímo úměrný způsobu zpracování a typu stěrky a použité zrnitosti brusného nářadí	matné, polomatné, středně lesklé a lesklé nátěry, vinylové a hedvábné tapety a úpravy, hlazené vliesové úpravy

Pro hlazené omítky jsou specifikovány tyto podmínky a provedení ve vztahu ke kvalitativní třídě:

5. Úroveň kvality hladké konečné úpravy Q1, Q2, Q3, Q4

- Požadavky, způsob provedení sádrové omítky a její vzhled a struktura

Podmínky pro vysychání omítky:

U sádrových omítek je nutné po 24 hodinách od jejich dokončení zajistit průběžné intenzivní větrání, při dodržení předepsané teploty po dobu minimálně 14 dnů a zároveň dodržení maximální vzdušné vlhkosti – zajištění že nevznikne kondenzace na povrchu omítky – rosný bod. Důvodem je předejít vytvoření sklovité (sintrové) nenasákavé vrstvy, která se vytváří především při kondenzaci vlhkosti na povrchu omítky. Tato vrstva pak brání dalšímu vysychání omítky a kvalitní výmalbě z důvodu tvorby plastických map na povrchu. Při nižších teplotách vzduchu, zejména v zimním období, je nutné průběžné temperování v kombinaci s intenzivním příčným větráním v kratších intervalech při zachování vnitřní teploty i teploty stěn nad +5 °C. Při použití topidel, zejména plynových, vždy zajistěte dobré větrání. Přímý ohřev omítky není povolen. V průběhu zrání a vysychání omítky je nutné zabránit jejímu dodatečnému zvlhnutí, např. kondenzací vzdušné vlhkosti při provádění podlahových potěrů apod. Před konečnou povrchovou úpravou musí být omítka důkladně vyschlá s nejvyšší dovolenou vlhkostí max. 1,0 % (CM metoda) a dle druhu uvažované finální povrchové úpravy stěn a stropu následně opatřena vhodným základním (penetračním) nátěrem. Zhotovitelům omítek doporučujeme tato opatření pro vysychání omítek zasmluvnit s objednavatelem, tj. zajistit potřebou následnou péčí o omítky po ukončení procesu omítání.

Poznámka: Tento dokument slouží jako nezávislé technické shrnutí a doporučení. Nenahrazuje technický list konkrétního výrobku ani stavební normy.